

Süt Fabrikaları

Şeker fabrikası, şeker pancarından şeker imal etmektedir. Yani, o koca fabrikanın vazifesi sadece “şeker pancarı”ndaki pancar kelimesini silmekten ibarettir. Bu iş için yüzlerce metrekairelik bir saha üzerine inşa edilmiş büyük bir fabrikaya ve bu fabrikada çalışacak yüzlerce tahsilli kimselere ve işçilere ihtiyaç vardır. Şimdi bu fabrikanın tekâmül ettiğini ve şeker pancarından şeker elde edilmesi yanında, fabrikanın bütün müstemilâtının da bu pancarla yenilendiğini farzediniz. **Şöyle ki:**

Şeker pancarı imalâta girdikten sonra fabrikanın motorlarından, kazanlarından ta en küçük bir çiviye ve fabrika binasının duvarlarına kadar her şeyin bu pancardan hisse aldığını ve tedricen yenilendiğini kabul ediniz. Bu takdirde karşımıza bugünkü tekniğin hayâl dahi edemediği acayip bir fabrika çıkar.

Faraziyemizi bir kademe daha ilerletelim: Söz konusu fabrikanın yukarıda bahsedilen hususiyetleri taşımakla beraber, küçülerek bir bostan kulübesi kadar olduğunu düşününüz. Böyle bir fabrikaya baha biçmek imkânsız olur.

Faraziyemize şu noktaları da ilâve edelim:

Bu fabrika, içindeki faaliyetler yanında kendisi de topyekûn bir hareket hâlinde bulunsun ve kendi hammaddesini kendisi arayıp bulsun. Ve nihayet; bu fabrikamız bir taraftan şeker verirken, diğer taraftan da birkaç tane kendisi gibi şeker fabrikası imâl etsin.

Yukarıda tarif ettiğimiz fabrika, insanın hayâlinin katiyyen anlayamayacağı kadar hârika ve beşer takatinin çok fevkindedir.

İşte, her bir koyun, Cenâb-ı Hakk'ın böyle bir fabrikasıdır. Bu fabrika ottan süt yapmaktadır. Şeker pancarından şeker yapan fabrikaya göre büyüklüğü mukayese edilmeyecek kadar küçüktür. Mezkûr fabrika, hammaddesi olan otu kendisi toplamakta ve bu otlar fabrikanın ağız denilen giriş kısmından geçtikten sonra bir taraftan süt yapılmakta, diğer taraftan da fabrikadaki umum âlet ve cihazlar bu otları yenilenmektedir. Bu ilâhî fabrikanın bir vazifesi de ottan yün yapmaktır. Bütün bu hârika keyfiyetler yanında, bunların hepsini gölgede bırakacak en mühim husus; koyunun kuzu vermesi, yani bir kuzu fabrikası olmasıdır.

Şeker fabrikasının bir ustası olduğu hakikatını bir çocuğa dahi inkâr ettirmek mümkün değilken, böyle hârika bir fabrikanın sâniini inkâr edecek kadar gafilleşen kimselere ne isim verilecektir?

Burada bir hususa ayrıca işaret edelim: Bugün memleketimizin birçok yerlerinde süt

tozu fabrikaları vardır. Bu fabrikaların vazifesi sütü kurutmaktır. Bu iş için özel ihtisas görmüş mühendislerden işçilere kadar, büyük bir kadro, faaliyet göstermektedir. Ayrıca, ziraat fakültelerimizde de sütçülük kürsüleri bulunmaktadır. Birçok profesörlere, doçentlere ve asistanlara sahip olan kürsülerin kuruluş gayesi sütün anlaşılmasıdır.

Sütün İlâhî bir san'at eseri, koyunun ise Cenâb-ı Hakk'ın insanların hizmetine verdiği Rahmânî bir fabrika olduğu kabul edildiği takdirde, süt tozu fabrikasında çalışan mühendislerden sütçülük profesörlerine kadar bütün bu zatlar, birer mütefekkir olarak bu İlâhî san'atı incelemekle meşgul olur ve bir kıymet kazanırlar. Yok eğer sütün yapılması koyuna verilirse, bu yüksek tahsilli zatlar, koyunun yaptığını anlamaya çalışan câhil ve âciz kimseler derecesine düşerler.

Yukarıda verdiğimiz misâl, denizden bir damladır. Bütün fenler bu gerçeğe ölçüldüğünde, mütefennin kimselerin tevhid yolunda mütefekkirlik makamı kazandıkları; tabiat yolunda ise kendilerinin çok aşağısında bulunan mahlûkların yaptığını anlamaya çalışan câhiller durumuna düştükleri görülür.